

Elly Griffiths

Troefkaart

Vertaald door Janet Limonard-Harkink

DE FONTEIN

Londen, 15 mei 1953

Het regende toen Max uit de nieuwsbioscoop kwam, maar zelfs dat kon zijn goede humeur niet bederven. Hij zette zijn slappe deukhoed simpelweg iets anders op en stak met gebogen hoofd Piccadilly Circus over. Regen in de stad was niet hetzelfde als regen in de provincie: herinneringen aan strandboulevards met natte sneeuw, aan doorweekte en in de wind klapperende ligstoelen, aan zondagmiddagen die zo grijs en eindeloos waren dat ze op een voorproefje van het vagevuur leken. Maar in Londen reden de rode bussen gewoon en bewogen de mensen zich snel door het verkeer, en ergens in de stad – op het Theatre Royal, Drury Lane om precies te zijn – stond zijn naam aangekondigd in neonlicht.

LONDEN BEREIDT ZICH VOOR OP KRONING. Het was de belangrijkste krantenkop in de kiosk en de hele week waren daar al variaties op verschenen. Het polygoonjournaal dat hij net had gezien was er vol van geweest: de route die zou worden afgelegd met onder andere de ruim veertig kilometer aan speciaal gebouwde stands, de bloemen die ze kweekten, de jurken die ze maakten. Al dit optimisme, al die romantiek, was erg on-Engels. Max gaf eigenlijk de voorkeur aan de tijd toen het land gevangenzat in naoorlogse somberheid. Zoals iedereen in de showbusiness je kan vertellen: als mensen somber zijn, zitten de theaters vol.

Niet dat hij op dit moment reden tot klagen had. Hij had twee weken optredens in het Theatre Royal, een toplocatie. Zo'n serie optredens was tegenwoordig zeldzaam. Variété was op sterven na dood. De oude theaters aan zee gingen dicht en de artiesten gingen

met pensioen of leefden een surrogaatbestaan als danser of bingo-omroeper. 'En een leven als bingo-omroeper is hard werken,' verzekerde The Great Diablo hem, 'je moet verdomd goed zijn in ballen en wiskunde.' En als de artiesten 's avonds laat in hun pension whisky uit een tandenborstelbeker dronken, zochten ze naar de boosdoener, naar iemand die ze de schuld konden geven van de ineensstorting van hun wereld. Was het Britse volk veranderd? De mensen hadden Churchill onverwacht de rug toegekeerd en een socialistische regering gekozen (hoewel de ouwe heer nu weer terug was). Keerden ze de bekende entertainers simpelweg de rug toe en zochten ze iets nieuws? Of kwam het door de nieuwbakken artiesten van de NAAFI, de club die tijdens de oorlog de Britse strijdkrachten had vermaakt, met hun onbegrijpelijke grappen en vreemde surrealistische humor? Max had in dit opzicht zijn eigen zwarte schaap: Tommy Cooper, alias Cooper the Trooper, een goochelaar die zich mompelend en struikelend op het podium bewoog en – nog erger – de trucs met opzet fout deed. Maar toch hielden de mensen van Tommy Cooper, meer dan van de gladde, goed uitgevoerde trucs van het soort dat Max Mephisto voor de oorlog tot een begrip had gemaakt.

Maar terwijl Max de bekera whisky achteroversloeg, wist hij diep in zijn hart heus wel wie de echte boosdoener was; hij lag op de loer in woonkamers in het hele land. Het was die pedante grijze doos die Amerika had gehypnotiseerd – Max' oude collega Tony 'The Mind' Mulholland had het niet beter kunnen doen – en die nu op weg was om Groot-Brittannië aan een hersenspoeling te onderwerpen. Televisie. Volgens het polygoonjournaal van vandaag had meer dan de helft van de huishoudens in het land een toestel gekocht om naar de kroning te kunnen kijken. En televisie zou het variété uiteindelijk de das omdoen. Waarom zou je naar een theater gaan als je ook in je luie stoel naar die flikkerende figuurtjes kon blijven kijken? Voor komieken zou dat wel goed uitpakken, zij konden verkassen naar de radio of naar het mon-

ster zelf. Maar voor goochelaars betekende dat het einde. Wie zou er naar een goocheltruc op televisie willen kijken? Je moest erbij zijn, je ogen kunnen richten op de kast, zien hoe de zwaarden het hout versplinterden, je afvragen hoe het meisje zoiets zou kunnen overleven, maar ergens zeker weten dát ze het zou overleven. Je had kleuren, muziek, licht en tweeduizend toeschouwers nodig, en dat was allemaal onmogelijk op een klein zwart-witschermpje. Nee, goochelaars zouden zeker verdwijnen, dat was net zo zeker als dat het meisje in de kast verdween. Abracadabra. Toedelo.

Maar ondertussen zat Max halverwege een twee weken durende serie voorstellingen in Londen, waar hij elke avond voor volle zalen speelde. Hij had die gelukkige omstandigheden te danken aan een succesvolle *pantomime** in Brighton, twee jaar eerder. De producent, Bert Billingham, was eigenaar van een reeks theaters en hij was zo onder de indruk geweest van Max' vertolking van Abanazar in *Aladdin*, dat hij hem meteen had geboekt voor een tournee langs de beste variététheaters. Nu genoot Max van een opleving in populariteit die in het Theatre Royal, Drury Lane haar hoogtepunt bereikte. Nee, hij mocht echt niet klagen.

Het regende bijna niet meer. Max wandelde langs het Criterion en het Café de Paris en dacht aan de rustige tijden van voor de oorlog, aan champagne en showgirls en publiek in smoking dat opstond om voor hem te applaudisseren. Het Café de Paris had tijdens de Blitz een voltreffer te verwerken gekregen, en Ken 'Snakehips' Johnson en zijn band waren gestorven zoals ze geleefd hadden: op de planken, tijdens een optreden. Maar net zoals zoveel andere zaken had de club het overleefd en zichzelf opnieuw uitgevonden, en nu kondigden de affiches voor die avond een nieuwe band en een van de nieuwe komieken aan, te weten Spike Milligan. Betekende dit dat

* Noot van de vertaler: een Britse *pantomime* is een muzikale familiekomedie, losjes gebaseerd op een sprookje of volksverhaal, waarin zang, dans, slapstick en travestie vaak een grote rol spelen.

Max zich misschien ook kon aanpassen aan de naoorlogse wereld? Maar wat zou hij moeten doen, als hij niet meer kon goochelen?

Bij Charing Cross Road stond een kleine maar opgewonden menigte bij een nieuwsbioscoop. Een oudere vrouw vertelde dat ze in de rij stonden om een film over de koningin te bekijken, getiteld *Happy and Glorious*. De film zou om zes uur beginnen. Max keek op zijn horloge: het was vijf uur. Hij lichtte zijn hoed en liep in de richting van Trafalgar Square en The Strand.

Hij verbleef in het Strand Palace Hotel. 'Als je voor goedkopere hotels zou kiezen,' had zijn vriend Edgar tegen hem gezegd, 'zou je je nooit meer zorgen hoeven te maken om geld.' Maar Max had zijn buik vol van goedkope hotels, pensions aan zee met besnorde hospita's, terrassen in het noorden die zwart waren van het roet, en al die verbleekte gepleisterde pracht en praal in Bristol, Glasgow en Edinburgh. Als hij in Londen was en hij het zich kon veroorloven, verbleef hij in het Strand Palace.

Hij stapte de art-decolobby binnen en voelde zich, zoals altijd, alsof hij zich aan boord van een oceaanstomer bevond. Misschien moest hij een keer een trans-Atlantische reis maken en aan boord kaarttrucs doen aan de tafel van de kapitein en als onderdeel van het cabaret verveelde weduwen vermaken. Bij nader inzien, misschien ook niet.

'Meneer Mephisto?' De portier kwam naar hem toe met een envelop op een zilveren dienblad. 'Er is vanmiddag een heer voor u langs geweest.'

Een heer. Dat betekende dat het niet een van de artiesten was die samen met hem optraden. Enigszins nieuwsgierig opende Max de envelop en vond een briefje.

Kunt u mij alstublieft zo snel mogelijk op het volgende nummer bellen? Het betreft een zeer dringende aangelegenheid. Er zat ook een visitekaartje bij. Met reliëf. *Generaal D.N. Petre DSO.*

Max was niet gemakkelijk te verrassen, maar het was gelukt: hij was verrast.

Inspecteur Edgar Stephens kreeg het telefoontje op zijn werk. Het was een zware dag geweest. Zijn team deed onderzoek naar de dood van Madame Zabini (echte naam: Doreen Barton), een zigeunerwaarzegster wier lichaam twee dagen eerder was aangeespoeld bij de Palace Pier. Het was onmogelijk om uit de lijkschouwing op te maken of Doreen was geduwd of gesprongen. Haar woonwagen stond op de pier zelf, dus ze zou makkelijk op de reling hebben kunnen klimmen en haar dood tegemoet hebben kunnen springen. Maar waarom? Haar collega's en familie waren unaniem in hun beschrijving: Doreen was een vriendelijke, tevreden vrouw, 'het zout der aarde', volgens Lou Abrahams, de entertainmentmanager van de pier.

'Je zou denken dat ze het wel zou weten als iemand haar om zeep zou willen brengen; ze was toch helderziend?' zei rechercheur Bob Willis.

'Om zeep brengen,' herhaalde rechercheur Emma Holmes. 'Probeer je soms te klinken als een lid van een *razor gang*?'

De *razor gangs* waren bendes vechtersbazen die in de jaren dertig en veertig Brighton geterroriseerd hadden. Ze hingen voornamelijk rond bij de renbaan en stonden bekend om afpersing en georganiseerd geweld. De laatste jaren waren er echter tekenen dat ze hun invloed aan het verliezen waren of dat de politie de strijd tegen hen aan het winnen was. Edgar neigde naar het eerste, zijn baas Frank Hodges naar het tweede.

Er was geen teken dat Madame Zabini het slachtoffer was geweest van een bende. Haar deerniswekkende, opgeblazen lichaam vertoonde geen sporen van wonden veroorzaakt door scheermessen of geweld van welke aard dan ook. Had Doreen, die volgens haar schoondochter 'graag een glaasje dronk', er gewoon een te veel opgehad en was ze in zee gekukeld? Edgar hield niet van onbeantwoorde vragen, maar de familie drong stevig aan op een 'passende zigeunerbegravenis', dus hij zou het onderzoek moeten afronden. Hij was juist de verslagen aan het doorlezen toen de telefoon ging.

‘Inspecteur Stephens? Petre hier, generaal Petre.’

De stem klonk alsof Edgar hem zou moeten herkennen, en even werd hij teruggevoerd naar de chaotische dagen aan het begin van de oorlog, toen iedereen een baan en een rang leek te hebben die ervoor zorgden dat ze hem mochten vertellen wat hij moest doen.

‘Ik onderzoek een zaak van uitermate groot nationaal belang,’ ging de stem verder, ‘en het is noodzakelijk dat ik met u spreek.’

‘Met mij?’ Meer kon Edgar niet uitbrengen.

‘U bent toch de Edgar Stephens die tijdens de oorlog bij die club van Horace Gormley diende? De Magic Men?’

‘Ja.’

‘Dan moet ik u spreken. Ik heb ook contact opgenomen met Mephisto.’

‘U hebt contact opgenomen met Máx?’

‘Ja. Verduiveld vervelend. Hij doet vanavond een of andere voorstelling die blijkbaar niet uitgesteld kan worden. Hij zal me hier om elf uur ontmoeten.’

‘Elf uur vanavond?’

‘Ja.’ Ongeduldig. ‘Elf uur, vergaderzaal 12, Whitehall. Vraag naar mij.’

Edgar stond op het punt om te vragen hoe hij zonder auto om elf uur in Londen kon zijn, maar hij vermoedde dat generaal Petre niet geïnteresseerd was in dat soort nietige details des levens. Bovendien barstte hij van nieuwsgierigheid.

‘Ik zal er zijn,’ zei hij.

Edgar vertrok die avond naar Londen met een gevoel van opwinding dat hem aan de oorlog deed denken, hoewel hij dat niet graag toegaf. Hij wilde niet een van die saaie mensen worden die altijd nostalgisch over 'hun' oorlog praatten, maar het viel niet te ontkennen dat het vooruitzicht van een mogelijk naderende dood de rest van je leven in heldere kleuren veranderde. Edgar was in 1939 opgeroepen, waardoor hij slechts een halfjaar van zijn zwaarbevochten plaats op Oxford had kunnen genieten. In 1940 was hij naar Noorwegen gestuurd als lid van de Geallieerde Expeditie-macht. Die campagne – de kou, de uitputting, het constante gevoel van mislukking en wanbeleid – dook nog steeds af en toe op in zijn dromen. Hij verloor een teen in Noorwegen en ook het grootste deel van zijn vertrouwen in het Britse leger. Tijdens zijn revalidatie werd hij gerekruteerd voor de Magic Men, een topgeheime spionage-eenheid. Of zo was hem dat in elk geval verkocht door de hoogste rekruteringsofficier. Hij naar werd Inverness gestuurd en daar had hij Max en Diablo ontmoet, daar was zijn hart gebroken en was wat er nog over was van zijn illusies tevens vernietigd. Ironisch eigenlijk, want goochelen met illusies was het enige wat de Magic Men deden.

De trip naar Londen over de donkere, verlaten wegen deed hem ook denken aan de oorlogsjaren, toen de straten van hem waren – als hij tenminste het geluk had dat hij een dienstauto had kunnen bemachtigen. Nu leek het alsof de halve wereld een auto had. In een zonnig weekend stonden er lange files op de wegen naar Brighton; neus aan neus, bumper aan bumper, hele gezinnen als haringen in een ton, warm en opgetogen. Zijn eigen ouders had-

den nooit een auto gehad en zijn moeder zag autorijden nog steeds als iets opzichtigs, iets wat ze in gedachten associeerde met Edgars flitsende oom Charlie en diens paarse Rolls-Royce. Niettemin gaf ze Edgar voortdurend het idee dat hij een mislukkeling was omdat hij zelf geen auto had.

Een teleurgesteld gevoel was standaard bij Rose. Edgar wist niet of het was begonnen met de dood van Jonathan, Edgars jongere broer, bij Duinkerken. Rose was er kapot van geweest; Jonathan was haar favoriet, maar hij was ieders favoriet, inclusief die van Edgar. Nee, dacht Edgar, teleurstelling was er altijd geweest. Over het weer, het stukje vlees van de slager, de voorjaarsbloemen: ze waren nooit helemaal precies wat Rose wilde. Haar twee overgebleven kinderen, Lucy en Edgar, vormden daarop geen uitzondering.

Edgar reed langs Buckingham Palace en over de Mall en hij had het idee dat hij de enige levende man in Londen was. Wat gebeurde er in het paleis, vroeg hij zich af. Vonden er verwoede voorbereidingen plaats voor de kroning van volgende maand? Zijn moeder verwachtte dat hij die dag met haar zou doorbrengen en een straatfeest zou bijwonen, iets wat ze onder andere omstandigheden onuitsprekelijk vulgair zou vinden. Even voelde hij sympathie voor de toekomstige jonge koningin, die zich moest voorbereiden op een leven van dingen doen die ze niet wilde doen. In de nacht van 8 mei 1945 – V-dag, de dag waarop de overwinning op de nazi's werd gevierd – had zich een menigte buiten het paleis verzameld die om de koning en om Churchill geschreeuwd had. Edgar was er niet bij geweest. Natuurlijk was hij blij geweest dat de oorlog voorbij was, maar met de dood van zijn broer en de vrouw van wie hij had gehouden, leek een feest niet echt gepast. Hij was samen met Max dronken geworden in een pub in Golders Green, vergezeld door twee violisten – Duitse Joden die ook niet echt zin hadden in een feestje.

Toen hij Trafalgar Square naderde zag hij taxi's en bussen – te-

kenen dat het West End nog springlevend was – maar toen hij Whitehall insloeg, was de brede weg donker en stil. Hij zag een politieagent voor Downing Street staan, maar verder was het bij het regeringscentrum net zo'n slaperige bedoening als in een dorp in Sussex. Toch kreeg Edgar opnieuw een opwindend gevoel bij de gedachte dat hij zich in een wereld begaf waar belangrijke beslissingen werden genomen die de levens van mensen voor altijd konden veranderen. Dat was wel even wat anders dan onderzoek doen naar de dood van een dronken zigeunerin. Edgar vond nummer 12, zij het met moeite, want de enorme herenhuizen hadden niet zoiets gewoons als huisnummers, en hij parkeerde de auto ervoor. Terwijl hij naar boven stond te kijken, naar de ramen met luiken, kwam er een taxi aanrijden en Max stapte uit.

'Hi, Ed,' zei Max, alsof ze elkaar een dag eerder nog hadden gezien. In werkelijkheid was het drie maanden geleden. Max droeg zijn toneelkleding nog: een smoking en een loshangende vlinderstrik. Zijn witte tanden glansden in de duisternis en Edgar was er vrij zeker van dat hij ook nog steeds schmink ophad.

'Hallo, Max. Wat denk jij van dit alles?'

'Het is een mysterie.' Max haalde zijn sigarettenkoker tevoorschijn. 'En ik weet hoe dol jij op mysteries bent.'

Edgar negeerde dit. 'Heb jij hetzelfde bericht gekregen? Over de Magic Men en majoor Gormley?'

Max nam een lange trek van zijn sigaret. Even was zijn hoofd in rook gehuld, wat een dramatisch effect opleverde.

'Dat was inderdaad de essentie,' zei hij. 'Ik heb gesproken met iemand die Petre heet. Heb jij ooit van hem gehoord?'

'Nee.'

'Gormley is dood, hè?'

'Ja. Hij is ongeveer een jaar geleden overleden. Een beroerte, blijkbaar.'

'Nou,' zei Max, 'ik wil graag wat meer van dat mysterie weten.' Hij zei het op een nonchalante toon, maar Edgar wist dat ook

zijn vriend in zijn sas was vanwege de vreemde oproep; misschien dacht hij terug aan zijn eigen tijd in het leger. Max' militaire carrière was nog steeds in nevelen gehuld, maar Edgar wist dat hij in Noord-Afrika had gevochten en dat hij het brein was geweest achter de Magic Men-operatie; en ook al was die uiteindelijk op een mislukking uitgelopen, ze had zeker glorieuze momenten gekend.

Edgar wist niet wat hij verwachtte: dat de deur geopend zou worden door een butler of dat hij vanzelf knarsend open zou gaan. In plaats daarvan werd hun klopp snel beantwoord door een lange man in militair uniform die zich voorstelde als generaal Petre.

'Edgar Stephens.' Edgar weerstond de verleiding om te salueren.

'Max Mephisto.' Max maakte een kleine, half ironisch bedoelde buiging.

'Ik weet wie u bent,' zei de generaal onverwacht. 'Ik heb u een keer gezien in het Chiswick Empire. Een geweldige truc met een zwevende tafel. Het meisje verdween en verscheen toen weer op het balkon. Geen idee hoe u dat deed.'

Hij keek Max aan alsof hij verwachtte dat die de truc zou verklaren. Edgar glimlachte in zichzelf. Max had zich een paar keer verwaardigd om zijn goocheltrucs aan Edgar uit te leggen, maar hij zou zijn geheimen nooit aan een vreemde prijsgeven.

'Ik ben blij dat u ervan genoten hebt,' zei hij beleefd.

De generaal wierp hem een korte blik toe vanonder zijn opgetrokken, borstelige witte wenkbrauwen en ging hen door een marmeren hal voor naar een leeg kantoor.

'Neem plaats.'

Ze gingen zitten. Edgar, op zoek naar aanwijzingen, was teleurgesteld. Afgezien van een kaart van Europa aan de muur was er niets wat erop wees dat dit iets anders was dan een klein bedrijfskantoor. Het bureau was leeg, op een telefoon en een postbakje met een enkel vel papier na. Edgar rekte zich uit om het vel te bekijken. Max zag wat Edgar deed en glimlachte; hij leek helemaal niet nieuwsgierig naar zijn omgeving.

De generaal zat tegenover hen. ‘U zult zich wel afvragen waarom ik u gevraagd heb hier te komen.’

Edgar nam aan dat dit een retorische vraag was, maar Max antwoordde: ‘We waren inderdaad wel enigszins geïntrigeerd, ja.’

De witte wenkbrauwen gingen opnieuw omhoog bij het woord ‘geïntrigeerd’, maar de generaal vervolgde op dezelfde bruuske toon: ‘Ik begrijp dat u beiden Peter Cartwright kende.’

Dat ‘Peter’ bracht Edgar eerst in verwarring, maar toen herinnerde hij het zich weer: de treinreis, het cryptogram en een lange, voorname man die zei: ‘Heb je ooit nagedacht over de geheime dienst?’ Kolonel (Peter) Cartwright was de officier geweest die hem voor de Magic Men had gerekruteerd. Edgar zag hem weer voor zich: een soldaat van de oude stempel, rechtschape, aristocratisch, volkomen onkreukbaar. Na de eerste oorlog had hij het Victoria Cross gekregen, meende Edgar zich te herinneren.

Max zei: ‘Kende?’

‘Wat?’ De wenkbrauwen van de generaal leken nu permanent in de lucht te hangen.

‘U gebruikte de verleden tijd. Is Cartwright dood?’

Max had de vinger op een saillant detail gelegd, terwijl Edgar nog in zijn geheugen aan het graven was. Niet voor het eerst vroeg hij zich af wie van hen tweeën de echte detective was.

‘Ja, Cartwright is dood,’ antwoordde Petre. ‘Vermoord.’

‘Vermoord?’ Edgar klonk geschokter dan de bedoeling was.

‘Nou, hij is gisteravond gevonden met een verdomd groot mes in zijn borst, dus ik zou zeggen dat hij vermoord is, ja.’ De ironie van de generaal was net zo weinig subtiel als zijn wenkbrauwen. ‘Daarom wilde ik jullie zo dringend spreken.’

Het verband was Edgar niet duidelijk. Hij wachtte op verdere uitleg van Petre, en met een zucht die leek te impliceren dat dit woorden waren waarvan hij niet had gedacht ze ooit te moeten uitspreken, vervolgde de generaal: ‘Er waren zaken... zaken in die kamer die leken te wijzen op een... nou ja, op een magische

connectie. Daarom heb ik u erbij geroepen.’

Nu was Edgar echt verbaasd. ‘Een mágische connectie?’

‘Waarom gaan we de kamer niet bekijken?’ zei de generaal. ‘Dan kunnen jullie het zelf zien.’

‘Zien is geloven, nietwaar?’ zei Max.

De generaal wierp hem een korte, beslist onvriendelijke blik toe.

Kolonel Cartwright woonde op Kensington Square. Ze reden erheen in een officiële dienstauto, bijna geluidloos glijdend door de lege straten. Het was middernacht toen ze het plein bereikten. In de hoge huizen was het donker, er brandde alleen licht bij Abbot's Court, een appartementengebouw, waar een politiemannet met zijn zaklantaarn scheen. Zwijgend volgden Max en Edgar Petre de trap op. ‘Kan de lift niet gebruiken, te veel lawaai,’ legde hij uit. Ondanks zijn grijze haar klom de generaal met twee treden tegelijk zonder moeite de trap op. Edgar, die zichzelf redelijk fit achtte door het lopen in de heuvels van Brighton, ergerde zich eraan dat hij buiten adem was tegen de tijd dat ze de derde verdieping hadden bereikt. Max, die behalve het opsteken van sigaretten niet aan lichaamsbeweging deed, leek volkomen normaal te ademen.

Petre haalde een sleutel tevoorschijn en liet hen binnen. Het appartement had de hoge plafonds en zwart-witte tegelvloeren die Edgar associeerde met appartementen in Hove, van oude dames met een adellijke titel. Ze liepen door een zitkamer waar de boel overhooplag: omgegooide tafels en een fluwelen gordijn dat aan de rail hing alsof iemand zich eraan had vastgegrepen toen hij viel. Petre gunde hun niet lang de tijd om rond te kijken. Hij liep de gang door – een kroonluchter en nog meer geblokte tegels – opende een deur en deed het licht aan.

De kamer werd gedomineerd door een enorm tweepersoonsbed. Edgars ogen werden onmiddellijk naar de bloedvlek op het witte dekbed getrokken. Als Cartwright in de zitkamer met zijn aanvaller had gevochten, hoe kwam dat bloed dan hier?

‘Zo is hij aangetroffen,’ zei Petre. ‘Zijn lichaam lag hier op het bed, maar zoals u kunt zien is er duidelijk een handgemeen geweest in de andere kamer. Cartwright was niet het soort man dat zich zonder slag of stoot gewonnen gaf. Hij had steekwonden op zijn handen, alsof hij heeft geprobeerd zich te verdedigen.’

Max liep naar het bed en boog zich voorover om de vlek beter te bekijken. Edgar, die hem volgde, zag dat wat hij voor een grote bloedvlek had aangezien eigenlijk een speelkaart was. Rood op wit. Hartenaas.

‘Die kaart is op hem aangetroffen,’ zei Petre. ‘Het lichaam lag op het bed, het mes stak nog in de borst. Deze kaart lag naast het mes.’

‘De troefkaart,’ zei Max.

Petre draaide zich om en staaarde hem aan. ‘Wat zei je?’

‘Een hartenaas,’ zei Max. ‘Goochelaars noemen die de troefkaart.’

‘De troefkaart.’ Het gezicht van de generaal bevond zich in de schaduw, maar zijn stem klonk vreemd, gespannen en angstig, en in de verste verte niet als de stem van daarvoor, die bevelen uitdeelde.

Max haalde zijn schouders op. ‘Het is gewoon bijgeloof, dat is alles.’

‘Heeft iemand een foto genomen van de kamer zoals die eruitzag meteen nadat de misdaad werd ontdekt?’ vroeg Edgar.

‘Natuurlijk niet.’ De generaal leek zijn minachtende toon te hebben hervonden. ‘Ze hadden wel wat beters te doen dan foto’s maken.’

Maar Edgar had de indruk dat als de speelkaart als boodschap was achtergelaten, er misschien nog andere boodschappen in de kamer verborgen waren geweest, aanwijzingen die de politie en de ambulancemedewerkers mogelijk teniet hadden gedaan toen ze het appartement doorzochten.

‘Wat was er nog meer?’ vroeg hij. ‘U zei dat er verschillende dingen waren die wezen op een verband met magie.’

‘Ik vond dit in zijn nachtkastje,’ zei Petre. Hij haalde een vodge papier uit zijn binnenzak en overhandigde het aan Edgar. Het zag eruit alsof het uit een krant was gescheurd. Edgar liep naar het nachtkastje en klikte de tiffanylamp aan. Het blauw met groene glas weerkaatste griezelig op de pagina.

VROUW VALT FLAUW BIJ TELEPATHIEDEMONSTRATIE

Mevrouw Velma Edwards (58) is naar het ziekenhuis gebracht nadat ze was flauwgevallen tijdens een telepathiedemonstratie die werd

gegeven door de gevierde gedachtelezer William 'Wild Bill' Hitchcock op de jaarmarkt van Albany. 'Het waren zijn ogen,' vertelde mevrouw Edwards...

De rest van het artikel ontbrak, maar in de kantlijn had iemand met een blauwe vulpen *HEmlock 5-1212* gekrabbeld. Edgar draaide het stuk papier om, maar op de achterkant stonden alleen wat zinnen over een sport die Edgar als honkbal dacht te herkennen.

Max keek mee over Edgars schouder. 'Wat is dat? Een telefoonnummer?'

'Een Amerikaans telefoonnummer,' zei Petre met enige afkeer. 'Blijkbaar uit een district in de staat New York, en niet de stad New York.'

'En weet u iets over die William Hitchcock?'

'Volgens dit artikel is hij een magiër van weinig betekenis. Hij heeft een telepathieact op jaarmarkten en dergelijke. Niets bijzonders.'

Behalve dat Velma Edwards door zijn toedoen was flauwgevalen, dacht Edgar. Hardop zei hij: 'Was dat alles? Alleen dit stukje uit de krant?'

'Dit lag erbij in de la,' zei Petre. Hij stak zijn hand in zijn zak en Edgar vroeg zich af wat er nog meer tevoorschijn zou komen. Een wit konijn? Een paar duiven? In plaats daarvan vouwde de generaal een stuk papier met rode en blauwe letters open en hield het hun voor. Edgar bekeek het nieuwsgierig. Het was een theaterprogramma waarvan hij er honderden had gezien, meestal met Max' naam erop.

Deze keer stond de enige naam die hij herkende halverwege de artiestenlijst.

Tony 'The Mind' Mulholland. Hij weet wat je denkt voordat jij dat weet.

Het programma was afkomstig van het Liverpool Empire en dateerde uit mei 1939.

Max las nog steeds mee over Edgars schouder. ‘Tony! Waarom heeft kolonel Cartwright een programma met zijn naam erop? En ook nog van voor de oorlog?’

‘Ik hoopte dat jullie me dat zouden kunnen vertellen,’ zei de generaal. ‘Treedt die Mulholland nog steeds op?’

Edgar en Max keken elkaar even aan. ‘Tony is drie jaar geleden overleden,’ zei Edgar. ‘Hij is vermoord. Hebt u ooit van de zaak van het zigzagmeisje gehoord? Of van de moordende goochelaar?’

‘Was hij betrokken bij die affaires? Ik herinner me dat ik erover heb gelezen.’

‘Tony was een van de slachtoffers.’

‘Was hij een van jullie in de oorlog? Een van de Magic Men?’

‘Ja,’ zei Edgar, ‘dat klopt.’ Terwijl hij dat zei, zag hij Tony weer in zijn charlatanachtige krijtstreppak aan de bar zitten in het Caledonian. Hij hoorde zijn stem ook, zo luid en duidelijk dat het leek alsof die door radiogolven werd uitgezonden: *Ik was de belangrijkste trekpleister in het Liverpool Empire*. Nou, hij was daar bij lange na niet de belangrijkste trekpleister geweest. Te oordelen naar de grootte van de namen op het stuk papier in zijn hand was een duo-act van Roman en Renée het belangrijkste optreden geweest. Waar waren die twee nu?

‘Heeft de politie dit gezien?’ vroeg hij.

Petre aarzelde even voordat hij antwoordde: ‘Ik heb de kamer snel doorzocht voordat ze aankwamen. Er waren redenen waarom ik het beter vond dat de politie niet weet van zijn mogelijke... theaterconnecties. Daarom heb ik contact met u opgenomen.’

Die opmerking zorgde voor een hele hoop vragen, vond Edgar. Specifieker: wat bedoelde de generaal met ‘theaterconnecties’? Waarom raadpleegde generaal Petre een onbekende inspecteur van de recherche uit Brighton in plaats van iemand van Scotland Yard? En nog belangrijker, waarom had hij Max erbij betrokken, die nu met een nogal spottende uitdrukking op zijn gezicht het theaterprogramma bestudeerde?

‘Ik denk dat ik het maar beter kan uitleggen,’ zei de generaal. ‘Laten we naar de woonkamer gaan. Deze kamer geeft me de kriebels.’

Max liep naar de deur, maar Edgar keek nog één keer goed om zich heen. Toen hij zich bukte om het bedlampje uit te doen, zag hij iets wits onder het bed, half verborgen achter het dekbed. Hij haalde het tevoorschijn. Het was *The Evening Standard* van twee dagen eerder, opengeslagen bij het cryptogram. De helft van de oplossingen was ingevuld met de blauwe vulpen waarmee hij ook het telefoonnummer had neergekrabbeld. Edgar pakte de pagina en stopte die in zijn zak.

In de woonkamer deed generaal Petre het grote licht aan, alsof hij vastbesloten was de schaduw van de dood te verjagen. Toen plofte hij neer op de sofa, zonder dat hij de moeite nam om eerst de koffietafel rechtop te zetten, die op zijn kant voor hem lag. Max en Edgar namen plaats op fauteuils aan weerszijden van de generaal. Edgar zette de tafel op zijn poten; het was een licht houten geval met een bewerkte bovenkant, nogal oosters aandoend. Edgar had nog meer Chinese voorwerpen in de kamer gezien. Had Cartwright in het Verre Oosten gediend? Misschien zouden ze daar nu achter komen.

Maar de openingszin van de generaal verraste hen allebei. ‘Zoals u weet vindt over twee weken de kroning plaats.’

Edgar staaarde hem aan. Was er überhaupt iemand in dit land die dat niet wist? De kranten stonden er al weken bol van. Om het te vieren zou snoepgoed niet meer op de bon zijn. Zijn brigadier, Bob Willis, telde de dagen af.

‘MI6 is zich al enige tijd bewust van het bestaan van bepaalde anarchistische groeperingen die... nou ja, die deze plechtigheid willen verstoren. Peter Cartwright was zo’n groepering op het spoor. De dag voordat hij stierf belde hij me om te vertellen dat hij dacht dat hij iets belangrijks had ontdekt. We spraken af om el-

kaar de dag erna op nummer 12 te ontmoeten. Toen hij niet kwam opdagen, ben ik hiernaartoe gegaan. In de woonkamer was het een rommeltje en Cartwright lag op zijn bed, dood. Zodra ik de speelkaart zag, dacht ik aan de Magic Men. En toen ik dat theaterprogramma zag, wist ik dat er een verband moest zijn. Ik heb wat rondgevraagd en ontdekte dat Stephens bij de politie was gegaan, dus nam ik contact met u op. Ik heb Mephisto erbij gevraagd omdat Cartwright altijd zo lovend over hem sprak. Ik dacht dat u me misschien kon helpen om het allemaal te begrijpen.’

Cartwright was inderdaad een fan geweest, herinnerde Edgar zich, en het klonk alsof generaal Petre dat ook was. Toch verklaarde dat niet helemaal waarom ze midden in de nacht naar Londen waren ontboden.

‘Maar waarom ik?’ vroeg Edgar. ‘Scotland Yard is toch de instantie die zoiets moet afhandelen?’

Petre haalde een grote witte zakdoek tevoorschijn en vouwde hem zo langzaam en weloverwogen open dat Edgar even dacht dat hij een goocheltruc ging opvoeren. In plaats daarvan veegde hij zijn voorhoofd af en vouwde de zakdoek weer heel precies op. Maar Edgar wist dat het witte linnen vierkant dezelfde rol vervulde als de cape van de goochelaar: de generaal was tijd aan het winnen.

‘In dit soort situaties,’ zei hij uiteindelijk, ‘moet je heel voorzichtig zijn met wie wat weet. Om veiligheidsredenen, dat begrijpt u. Hoe minder mensen van deze Amerikaanse invalshoek af weten, hoe beter.’

‘U denkt dus dat het knipsel over de Amerikaanse gedachtelezer iets te maken heeft met de moord op kolonel Cartwright?’ Edgar moest zijn best doen om het ongelooft in zijn stem te onderdrukken.

‘Het is een scenario dat het waard is om te onderzoeken,’ zei Petre, ‘en ik wil dat u en Mephisto dat gaan doen – discreet, let wel. Mephisto zou daarvoor mogelijk zijn showbusinesscontacten kunnen gebruiken.’ Hij zei het alsof hij het over de maffia had. En misschien was dat ook wel zo.

‘Ik heb niet veel contacten in Amerika,’ zei Max.

‘Het is misschien niets,’ ging Petre verder, hoewel de nachtelijke reis, de overhoopgehaalde kamer en het bebloede bed niet bepaald die indruk hadden gewekt, ‘maar de speelkaart, het krantenknipsel en het theaterprogramma wijzen op een connectie met het theater. En dat moeten jullie voor mij gaan onderzoeken. Jullie rapporteren rechtstreeks aan mij. Het wachtwoord is Lorgnette.’

Edgar dacht daarna lang na over de betekenis van het wachtwoord, maar tot zijn teleurstelling ontdekte hij dat alle MI6-codewoorden willekeurig uit het Collins-woordenboek werden gekozen.

De generaal zette hen weer af op Whitehall. Het was bijna twee uur 's nachts, en de gedachte om terug te hobbelen naar Brighton zag Edgar niet zitten. Het was morgen (vandaag!) zaterdag en er was geen reden om te gaan werken. Dus toen Max zei dat hij een café kende in Covent Garden dat de hele nacht open was, stelde Edgar voor daarheen te rijden. En na nog een soepel ritje door de donkere straten schoven ze aan voor bacon en eieren terwijl de markthandelaren buiten hun kraam opzetten.

‘Ik dacht dat jij nooit wilde ontbijten,’ zei Edgar, terwijl hij een slok zeer sterke thee nam.

‘Dit is geen ontbijt,’ zei Max. ‘Ik heb nog niet geslapen.’

‘Jij bent natuurlijk altijd om twee uur 's nachts wakker,’ zei Edgar. ‘Voor mij is dit een ongewone ervaring.’

‘Dat was vooral zo toen ik jong was,’ zei Max. ‘Tegenwoordig slaap ik om middernacht. Alleen.’

Edgar zei niets. Hij wist dat Max een zogenaamde ‘regeling’ had met Joyce Markham (mevrouw M.), een hospita in Brighton, maar hij wist niet wat die relatie nog voorstelde als hij niet bij haar in het pension verbleef. Edgar wilde liever niet met Max over amoureuze verhoudingen praten om de zeer goede reden dat hij, Edgar, van plan was om met Max' dochter Ruby te trouwen. Max keurde het

niet echt af – zijn eigen moraal liet nogal eens te wensen over als het om liefdesaffaires ging – maar het leek Edgar het veiligst om het onderwerp voorlopig te laten rusten.

Gelukkig waren Max' gedachten nog steeds bij kolonel Cartwright.

‘Dus wie gaat dat internationale nummer bellen, jij of ik?’

‘Ik denk dat jij dat beter kunt doen. Als ik hem bel wordt het een officiële politiezaak. Jij kunt een showbizzexcuus gebruiken.’

‘Help! Ik heb dringend een gedachtelezer nodig.’

‘Zoiets, ja.’

Edgar nam een laatste heerlijke hap gebakken brood. ‘Wat denk jij ervan, Max? Van die hartenaas en zo. Hoe noemde je die ook alweer? De troefkaart?’

Max zuchtte en schoof zijn eten van zich af. Er lag nog wat bacon op zijn bord en Edgar moest zichzelf ervan weerhouden die op te eten.

‘De aas is de hoogste kaart,’ zei Max, ‘waarvan sommige mensen zeggen dat die geluk brengt, maar hij brengt ook pech. Een aas is de hoogste én de laagste kaart. De maximale score voor een aas is elf punten. De K – van *kill* – is de elfde letter van het alfabet, dus aas betekent doden.’

‘Betekent de hartenaas bijzonder veel pech?’

‘Nee. Het is de schoppenaas die bekendstaat als de kaart des doods, waarschijnlijk omdat Wild Bill Hickoks een schoppenaas in zijn hand had toen hij tijdens een spelletje poker werd doodgeschoten.’

‘Wild Bill Hickok?’

‘Ik moest meteen aan hem denken. Wild Bill Hitchcock uit Albany is vast een fan.’

‘Maar waarom lag er dan geen schoppenaas?’

‘De hartenaas is de favoriete kaart van iedere goochelaar. Als je een truc doet eindig je meestal met de hartenaas, omdat die de aandacht trekt. Als je mensen vraagt om aan een kaart te denken,

welke dan ook, dan is het meestal de hartenaas. Daarom is het de troefkaart, omdat het de belangrijkste kaart is.

‘Is dat de enige reden?’

Max zuchtte weer. ‘Er bestaat een kaarttruc waarbij er bloed uit de hartenaas sijpelt. Het is een variatie op De fluisterende koningin.’

‘De fluisterende koningin?’

‘Het is heel eenvoudig. Kijk.’ Max haalde een spel kaarten uit zijn zak. Edgar was al lang niet meer verbaasd over de manier waarop Max overal speelkaarten vandaan kon toveren. Hij herinnerde zich de eerste keer dat hij Max had gezien, op het bureau van Inverness, en de manier waarop hij toen de kaarten had geschud zonder er ook maar één keer naar te kijken.

‘Kies een kaart.’ Max grijnsde naar hem.

Edgar nam een kaart zonder er echt over na te denken. Hij had het opgegeven om Max bij dit soort trucs te proberen te doorgronden. Ruitendrie. Hij legde de kaart terug, met de afbeelding naar beneden. Max schudde en schudde nog een keer. Toen nam hij de hartenvrouw uit het midden van het deck.

‘De koningin gaat het me toefluisteren,’ zei hij, ‘zij vertelt me wat ik moet doen. Natuurlijk zou je hier op het toneel veel meer van maken. *Wat zegt u, majesteit? De kaarten couperen, majesteit? Natuurlijk.* Hij coupeerde de kaarten nog een keer en scheidde ze totdat er nog maar één kaart tussen hun met ei besmeurde borden op tafel lag.

‘Nu schuif ik de koningin onder de kaart, zodat ze hem kan zien.’ Daarna hield hij de kaart weer tegen zijn oor. ‘De koningin zegt tegen me dat jouw kaart de ruitendrie is. Klopt dat?’

‘Nee,’ zei Edgar.

‘Lulkoek. Je weet dat het klopt.’

‘Oké. Het klopt.’

‘Als ik nu de troefkaart zou spelen, zou ik zeggen dat de koningin het meisje voorstelt dat mijn hart heeft gebroken. Ik zou de

hartenaas pakken en een naald door de kaart steken. Daarna zou ik jou de hartenaas eruit laten halen en als je die in je hand houdt, zou ik hem laten bloeden.’

‘Hoe wil je dat in godsnaam doen?’

‘Het is de makkelijkste truc die er is, je houdt namelijk een capsule met bloed in je hand. Maar als je nog verder wilt gaan, kun je de deelnemer zelf laten bloeden. Je moet er dan alleen voor zorgen dat hij de kaart tegen zijn borst houdt. Als hij hem dan weghaalt, lijkt het alsof hij in zijn hart is gestoken.’

Edgar staaarde hem aan.

‘Het is een akelig trucje,’ zei Max, ‘zonder enige finesse. Ik doe het nooit.’

‘Heeft Tony die truc wel gedaan?’

Max keek op terwijl hij de kaarten van de ene hand in de andere liet glijden. ‘Ja,’ zei hij. ‘Die was een van zijn favorieten.’

Toen ze het café verlieten, laadden de kraamhouders fruit en groenten uit auto’s en vrachtwagens en zelfs van paard-en-wagens. Karretjes met zakken aardappelen en houten kratten met appels en peren werden heen en weer gerold. Aan de ene kant van de overdekte markt stond een vuurkorf en daar stonden een paar handelaren omheen thee te drinken. Edgar vond het er wel gezellig uitzien, maar Max huiverde toen ze voorbijliepen. ‘Wat een leven.’

‘Ziet er volgens mij goed uit.’

‘Om twee uur ’s nachts opstaan om aardappelen uit een bevroren veld te graven? Nee, dank je.’

Max zei altijd dat hij een hekel had aan het buitenleven. Edgar vermoedde dat de oorzaak gezocht moest worden bij zijn vader, lord Alastair Massingham, die een typische jagende en schietende aristocraat was. Max was de landadel ontvlucht en had zich aangesloten bij de geheimzinnige wereld van het theater – een leven zonder ochtenden, twee voorstellingen per avond en elke zondag een andere stad. Onderweg had hij zijn titel afgelegd en was hij

Max Mephisto geworden. Voortbordurend op deze gedachtegang vroeg Edgar Max of hij zijn vader onlangs nog had gezien.

‘Al meer dan een jaar niet, godzijdank.’

‘Ruby zegt dat hij naar de bruiloft komt.’

Max stopte bij de trappen van de opera om een sigaret op te steken. In de duisternis was het moeilijk iets van zijn gezicht af te lezen. ‘Dus jullie gaan echt trouwen?’

‘Ja,’ zei Edgar. ‘Ik hoop dat we voor het eind van het jaar getrouwd zijn.’

Eerste druk juni 2026

Dit is deel 3 in de serie 'Brighton-mysteries'

Oorspronkelijke titel *The Blood Card*

Oorspronkelijke uitgever Quercus Publishing Ltd, an Hachette UK company

Copyright © 2016 Elly Griffiths

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2026 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Janet Limonard-Harkink

Omslagontwerp Studio Vonk & De Boer

Omslagillustratie © Alamy

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 7767 5

ISBN e-book 978 90 261 7768 2

ISBN luisterboek 978 90 261 7769 9

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining niet toegestaan.